

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorági-
uteza 1. szám. Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Pokorági-uteza
1. sz. alatt a könyvnyomdában.
Ide intézendők a kiadóhivatal
illető előfizetés, hirdetésny,
nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitor tér-
fogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A társadalom.

II.**Hullámzik a tömeg.**

Az életszükségletek és a szenvedélyek által felkorbácsolt hullámok majd zajtalanul kigyóznak tova, majd pedig kemény szirtbe ütközve hullanak alá és nagy loccsanással zavarják fel jobban az élet tengerét.

Ez az emberiség sorsa, melynek hajóját bölcsen kell kormányozni, nehogy a vihar a hajót fölborítsa és lakóit a bűn tengerébe temesse. Magasabb, ismeretlen hatalom és erő kormányozza így a világ millió népeinek bárkáját, melyet a vízőlön után az isteni gondviselés mentett meg a jó és istenfélő emberek részére. De azóta a bűnök az ember lelkében ismét mély és erős gyökeret vertek, melynek kiirtására manapság megint vízőlön kellene. A hitetlenek, az istentagadók efelett kacagnak és csak akkor tölti be lelküket rémület, midőn a vihar villama czikázza át a még előbb pár perczel derült égboltot és a meny dőreje reszketteti meg a levegőt.

Ellenben, kiknek lelkük telve van az édes hit tudatával és a remény sugára világítja be tiszta elméjüket és keblüket, azok nem rettegnek a gyilkos villám csapásától, hanem nyugodt lelkiismerettel, levett kalappal állnak a legnagyobb viharban is a nyílt tengeren, mert az isteni gondviselés és ismeretlen erő mindig támpontot nyújt nekik a legnagyobb veszedelemben is.

Igy hányja-veti az egyes ember sajkáját a sors az életben. Öröm, szomorúság; szerencse és szerencsétlenség váltakoznak az ember küzdelmes életében. Egészség és betegség azok, melyek az ember testi és lelki erejét vagy erősítik, vagy pedig gyengítik. A jó felebarát az, ki segít neki a harcban, az ellenség pedig igyekszik erejét megtörni. Nagyravágyás, hiúság, czimkórság, ön-

zés, kapzsiság stb. rossz tulajdonok azok, melyek ma az emberiség nagy részének lelkében veszedelmes csírákat hajtottak és a társadalomba erősen beékeltek magukat.

Orvosszer, gyógyszer kell tehát ahhoz, melylyel e rákfenekeket kiirtsuk. És vajjon hol találjuk azt fel? Az életnek csak egyetlen egy ilyen patikája van: a templomok. Oda pedig egyáltalán nem, vagy csak ritkán és akkor megyünk, midőn már késő a gyógyszer, mert a kóros anyag annyira elterjedt lelki életünkben, hogy nincs többé a vigasztalásnak és hitnek hatása.

Ezt is megmondom, hogyan kell megelőznünk a betegséget, és ha váratlanul a kór meglepett, hogyan kell gyógyítanunk. Minden embernek a maga saját lelke legyen a patikája s abból merítse az orvosszert, a táplálékot lelki egészségének ép fentartására.

Akkor biztosak lehetünk abban, hogy nem vesz erőt rajtunk semmiféle betegség és ragály. Ha pedig mégis nem bírunk az ellen védekezni, járjunk szorgalmasan keresma helyett az Isten házába; keressünk ottan az ördög ellen védekezést és tisztitkozzunk ottan a bűnöktől.

Mily sokan fognak e sorok felett, ha ugyan elolvassák, kacagva ásiklani és mégis, ha így halad az emberiség és így fejlődik a társadalom, nem messze, egy emberöltő után is igazam lesz épen úgy, mint a hogy ma van.

De hát vigasztaló reám nézve, hogy nem mindig azért ir az ember, hogy azt el is olvassák s hogy mindenkinél annak hatása legyen. Ir az ember azért, mert jól esik, mert felkéri, s mert gondolja, hogy mégis akad kevés a nagyon sok közül, ki azt értékeli és helyesli. E cikkekcskét én is azért irtam, hogy reá mutassak némiképen arra a nagy betegségre, mely a mi társadalmunkat is meglepte és hatalmába ejtette.

Ha igazságos akarok lenni és társadalmunk-

ról nem általánosságban, mint fentebb akarok pár vonásban képet nyújtani, akkor első sorban nem ostorral, de bizonyos szelidebb dicsérettel kell a nyilvánosság elé kilépnem. Hála Istennek, közöttünk még kevesen vannak olyanok, kikről a fentebb vázolt általános szomorú kritikát kell elmondanom. Ennek oka valószínűleg abban rejlik, hogy még sokan élnek közülünk öregek, kik talán-talán mégis jó tanácsosak és intelemmel, hatással vannak az ifjabbak életére és kissé távolabb esünk a világ zajától, a nagy város mocsarától és méteyes légkörétől. Meg aztán jó papjaink és jó tanítóink is vannak, kik sokat gondolnak nyájikkal. S végül ez esetben, nagy szerencse, nem vagyunk barátai a rohamos fejlődésnek és haladásnak. Templomunk, iskolánk, papunk és tanítónk van elegendő, hívők és tanítványok is szintén megfelelő elegendő számban, ez irányban tehát én már semmi kívánni valót nem találok, csak még több gondot és felügyeletet. Korcsmaink, kávéházunk sokkal több mint kellene, de jó órában legyen mondva, sokkal több még azoknak a száma, kik templomba és iskolába járnak, mint korcsmába. Ez tehát egy igen szerencsés állapot mi reánk nézve, az italmérőkre azonban nem. De mi ne az italmérőkkel törődünk, kik könnyen, a kaszszában ülve szedik a nagy perczenet kényelmes henylésök után, hanem magunkkal és keservesen szerzett filléreinkkel és családjaink fentartásával. És akkor leszünk jó és hasznos polgárai a társadalomnak.

Sziveinkben is még a magasabb erkölcsi érzés dominál, példa reá az a sok jótékonyági intézmény, mely vármegyénkben és városunk falain belül működik és az a sokféle adakozás, melyről a lapokból minduntalan van alkalmunk meggyőződni.

Önművelődésünk is egy évtized alatt nagyot haladt. Különböző körök felolvasásokkal és tudó-

számba mentek az olyan tanárok, kik egy negyed századon át hetenként 28—30 órán át tanítottak. Legényembereket pedig nem szoktak jubilálni. Ép ily csendben siklott el feje fölött házasságának 25-ik évfordulója is. Mert akkor az emberek még nemcsak hivatalt, de házassági évfordulót sem jubiláltak.

Hanem miután az idő kereke szép simán megtette a másik 25 fordulót is, úgy hogy kerek-számban kelt az ötven: egy napon arra virradt fel az öreg legény, hogy egy nagy sereg ember kopogtat az ajtaján s mindenik egy mázsa jó kívánságot hoz a szívében. Az üdvözlők között volt a magyar király is, ki egy nagy pecsétes levélben tudtára adta azt, hogy az, a ki egy félszázadon át ezer, meg ezer pályát kereső ifjút látott el életbölcséssel, megérdemli azt a kitüntetést, hogy a királynak is adjon tanácsot.

Alig fordult az idő kereke még egynehányat, midőn ismét nagy gyülekezés támadt a Pista bácsi portáján. Csak hogy most már a rokonok gyülekeztek össze, elhözvén egész szívüket, hogy az abból kiáradó szeretettel megáranoyozzák azt a lánczot, mely azelőtt 50 esztendővel oda kapcsolta a Pista bácsi lelkét a Tercsi néniéhez. Ki gondolta volna akkor, hogy ez a láncz, mire az idő kereke megint vagy tizet perdül, gyémánttá szilárdul?

Hatvan év!

Isten mentsen meg attól, hogy ezeknek az esztendőknél sokaságáról elmélkedjem, mikor úgy is tudja minden ember, hogy annyi idő életnek nem sok, sőt néha nem is elég, hivatalos pályafutásnak pedig sokkal több, mint a mennyi az ember fizikai erejének megengedhető s mégis van olyan ember, a ki megéri századik életét s kivált a papság körében akadnak olyanok is, a kik 60 évig szolgálják az Urat, — de hogy két ember 60 évig tartó hással a házas élet szent kötelékében szolgálja egymást: ehez az Urnak az a különös kegyelme szükséges, mely ugyanazon bőséggel árad ki az ő hívséges szolgájára és szolgáló leányára egyaránt, a kik egykor az ő színe előtt adtak kezét egymásnak azon szent fogadalommal, hogy egy szívvel, egy lélekkel

fognak szeretni az Istent s az embereket itt alant a földön, sőt még a menyországban is. Az Ur pedig hallotta az ő hívséges fogadás tételüket s nevüket nyomban beírta a kegyelemnek könyvébe.

Nem hiába büszke arra Pista bácsi, hogy olyan mélyen van ebben a kegyelemben, mely nemcsak őt tartotta meg, hanem Tercsi nénit is, a kivel együtt épen 60 éve eszik a megelégedés kenyere, mert mindig megadta az Istennek azt, a mivel az igaz keresztény lélek tartozik. Soha sem járt a hitetlenek tanácsán, a csúfolkodóknak nem ült ő székébe, de mindig gyönyörködött az Ur beszédében. Több mint négy ezer prédikációt hallgatott meg s ha az Ur-isten valami anyagi áldozatot kívánt: az egyház s az egyháznak rimaszombati és sárospataki veteményes kertjei örök időköz fognak tanuskodni arról, hogy Pista bácsi az anyagi áldozatokban is igazi előjáró volt.

Tehette és tette is. Nem azért, mintha világi értelemben gazdag ember volna. Százazrei nincsenek. Hanem azért egész világéletében azok közé a ritka kiváltságos lények közé tartozott, kik soha se voltak adósai senkinek egy garassal sem, a kiknek mindig több volt a jövedelmük, mint igényük. Ez tette őt szegénységében is gazdaggá, mert a mikor kétszáz forint évi jövedelemmel kellett beérnie, — ezelőtt vagy 70 esztendővel, — ép úgy hozzá szabta igényeit ahhoz a 200 forinthez, mint most, a mikor jövedelmének forrásait tetemesen megnövelte a munka és takarékoság. Ezeket áldozott az egyháznak és iskolának, kimerithetetlen gazdagságu lélekkel és jóakarattal s ezért az Isten is, a ki az ő őriző pásztora volt, gondoskodott arról, hogy soha semmi-ben meg ne fogyatkozzék s megadta neki s hívséges házastársának a hosszú élet koronáját.

„Aki sokáig él, sok mindent megér“ szokta mondani az öreg, ha visszagondol arra az eseményekben gazdag multra, melyet átélt. Tanulótársai közül alig lehet még egy-kettő életben s ezek is ki tudja hol várják az örök nyugodalmat? Tanítványai közül a legelső, ha még életben vannak, szintén úgy nyolcvan év körül járnak s kifáradt munkái lehetnek az életnek. Valamikor egy egész viruló erdő

TÁRCZA.

Philemon és Baucis.

A Baksay-pár gyémántlakodalmára írta: Dr. VERES SAMU.

Baksay Istvánt, az ország legidősebb professzorát, a világ egyik fele Baksay bácsinak, a másik fele csak egyszerűen Pista bácsinak szólítja. Nincs ennek az országnak olyan szeglete, a hol ne ismernék, és a kik ismerik, azok szeretik is.

És miért szeretik? Azért, mert nemcsak jó ember volt egész életében, hanem bölcs is, a kinek nagy a tudása, nagy a tapasztalata és van kedélye, melynek alapvonása az életbölcséssel párosult humor.

Már ezelőtt tiz évvel is ő volt a legidősebb professor s mikor 53 évi tényleges szolgálat után nyugalomba vonult, maga sem hitte, hogy még tiz esztendeig fogja fizetni az állam azért, hogy ne dolgozzék semmit. Es ime! letelt ez a ciklus is s Baksay bácsi még mindig nem gondol arra, hogy ne dolgozzék.

Hány tanítványa volt az öregnek? Ki tudná megmondani! Ötvenhárom év alatt sok ezren kerültek ki a keze alól s ki tudja hány, él azok közül az egész országban szétszórtan, ki Árvaországban, ki Brassóban, ki Szatmáron, ki Budapesten, Gömört nem is számítva, mert itt nagyon kevés az olyan nadrágos ember, a ki (vagy maga, vagy valamelyik pereputtya révén) ne ismerte volna a Baksay bácsi plusz-minuszát.

Ez a plusz-minusz, ha az öreg akarta s étapálca volt, ha akarta taneszköz, s úgy átvitt értelemben a kenyérkereső életpályának gerince. Mert a történelem mellett a mathesis volt főtantárgya az iskolában s számtani nagy tudása által szerezte meg a Tercsi néni konyhájára a sót és a borsot.

Az egész ország Pista bácsija 25 éves tanári jubileumot nem tartott. Ez az emlékezetes évforduló még a mult század 60-as éveire esett volna, de abban a héroszi korszakban még nagyon is legény

mányos előadásokkal igyekeznek olcsón közönségünknek mulatságot szerezni és vágyait kielégíteni. Kaszinói életünkben is a barátság és kellemes szórakozás kandallója terjeszti melegét. Az az előtti társadalmi falak is már nagy részben ledőltek, csak imitt-amott van még egy-egy régi darázskő belőle, melyet a fiatalabb nemzedék szépen, észrevétlenül leköszörül. Szóval mindenütt haladás, csak az ipar és kereskedelem nem megy előre; de ehhez már én nem értek, írjon erről más valaki, ki ez irányban járatosabb és jobban szeret írni, mint én.

Van azonban egy generális nagy hiba, mely nem csökken, de nő-nő, mint a hó-lavina és dermesztő hidege nagyon is érezhető.

Ez pedig nem más, mint a feltűnni vágyással összevegyített hiuság és az ebből eredő arrogancia. Higgyék el, mindenki igazat fog adni nekem, ha azt mondom és nem leplezem, hogy a műveltség rovására kifejtett ezen rosz tulajdon nálunk egy-két év alatt igen erős sarjakat hajtott, s ha azt idejében le nem metszük, úgy leszünk vele, mint az aranka-gomba növényvel, mely minden egészségesebb növényt át-nő és elsorvaszt.

Nálunk ezelőtt ez nem volt. Sokat gondolkoztam rajta, vajjon az ég madarai, vagy pedig az idegen elemek hozzák-e be városunkba ennek veszedelmes csiráit; de nem tudok reá jönni. Ma oly sokat követelnek egyesek, hogy valóban neveltséges az állapot, és még neveltségesebb, hogy ezen tévedésben lévőek el nem vesztik komolyságukat a felett, mit gondolnak és követelnek.

Bár jó vagy rosszul esik is, feltettem magamban, hogy első leszek, ki e kérdést megérintem. De tehetem, mert azok, kik így viselkednek, bizonyára nem fognak önnön magukra ismerni, mert ha tudatában lennének, akkor lehetetlen, hogy tennék.

Pardon! A sok jó között, mit felsoroltam ez még ma egy csekély tévedés és hiba, de ha így fog haladni, akkor megérjük azt, hogy sokan lesznek, kik akképen fognak gondolkozni: „Nem küldöttél gyászjelentést, nem hívtál meg a temetésre, tehát nem megyek.“ — Temetés után pedig a másvilágról el kell jönni a megholtaknak és megköszönni a részvétet azoknak, kik temetésükön jelen voltak.

Temessük el a rövidéletű ferdeségeket az új évben örökre!

A kaszinó hangversenye.

Érdem szerint a kaszinó január 5-iki koncertjéről — mint egy magas nívóan álló műstélyről — a vonal alatt kellene referálni. Mert valóban hálas thema lenne egy ügyes tárcaírónak festeni az estélyt megelőző eseményeket, elárulni egy két kulissza-titkot — vagy inkább odysseát, melyek között a Vashegyről ideszánkóztott készséges, jeles primhegedűs, a Budapestről hólavínak között szivességből lerándult kitűnő műdalos, a Nagyrőczéről és Eperjesről közénk jött ügyes muzikus műkedvelők megjelenhetnek; festeni s drukot: vajjon nem jön-e közbe valami nem várt akadály, . . . aztán leírni azt a gyönyörű szép publikumot, az elegáns, izléses toilletteket, a mintaszerű, hangverseny-történelmünkben csaknem pártatlan és figyelmes rendezést, melylyel még a léghuzamtól is megakarták óvni a közönséget, s a szellős ablaknyílások

volt körülötte és az erdőben virág, zengő bokor és a lombok közt madárfészek . . . Es ma?

Az egykori tanuló-társak, a régi tanítványok, a kortársak törzsökös fáit kidöntötte az élet vihara. Abból a generációból, mely a mult század huszas éveiben vert gyökeret, alig maradt egy-kettő, magánosan, párja nélkül, körülötte hull lomb és avar . . . Bizony a ki sokáig él, sok mindent megér, még azt is megérheti, hogy egyszer csak magára marad, mint az alföld beláthatatlan rónaságán a nyárfa s körülötte nem lesz más, mint zörgő haraszt, fakó avar, futó homok . . .

Pista bácsiék fölött is elfutott az élet vihara, kidőltek oldaluk mellől azok, a kikkel a kenyérkereső pálya kezdetén együtt indultak el a nagy utnak, de őket a vihar nem bántotta, az isteni kegyelem megoltalmazta minden lépésüket. Megoltalmazta és megáldotta, hogy szükségét ne lássanak se anyagiakban, se lelkieken.

A kinek az Isten gyermekeket adott, ennek a nagy boldogságnak fejében adott neki sirig tartó aggodalmat, tengernyi gondot, fájdalmat, csalódást s anyagi szükségét is. Pista bácsiékat megkimélte a sors a gyermekevelés gondjaitól, de adott e helyett szerető testvéreket s a testvérek révén az unokaöcsökből és hugokból egy egész dalos erdőt, mely tavaszt varázsolt körülöttük akkor is, mikor az ő életük öszre hajlott. És behelyezte Pista bácsit egy öntudatra ébredt társadalom kellőközepébe, kezébe adta a vezéri pálczát, hogy abban a küzdelemben, melyet a civilizizációnak kellett megvívnia, azon a maroknyi földterületen, melyet földrajzilag Rimaszombatnak neveznek, generációról generációra az ő kormányzó bölcsessége jelölje meg a győzelem és siker útját. A lelkebe oltott talentumok tették őt főgimnáziumunk igazgatójává, a kaszinó és dalárda elnökévé, a nőegyesület bölcs tanácsadó-jává, a népbank igazgató-jává, a takarékpénztár felügyelő-bizottságának elnökévé, a polgári olvasókör tiszteletbeli tag-jává, a rimaszombati ref. egyház főgondnokává, az országos tanár-egyesület tiszteletbeli tag-jává s Rimaszombát város diszpolgárává s ezt a sikereken

kat bedugdosták és végül minden egyes számot kellően — hangulatosan méltatni és a dicsérierádák superlativusával elhalmozni a közreműködőket.

Ezt mind be lehetne illeszteni egy szép tárca keretébe, melyet aztán mint egy feledhetetlen, fényes sikerű estély emlékének a közreműködők és a rendezők megörizhetnének, még az utódoknak is becstüllel mutathatnának meg.

De nem akarunk indiskrétek lenni, csupán egy egyszerű referáda határain belül számolunk be a kedves estélyről, melynek rendezőt és közreműködőt teljes elismerés illeti meg.

S ha e műstély részleteivel foglalkozunk, előre kell bocsátani, hogy a közreműködők és rendezők a legszigorubb kritikussal élve is emelt fővel állhatnak, s ebből leszűrődik az a konzekvenzia is, hogy régen volt része városunk közönségének annyi és oly nagy műtélvezetben, mint ez este. Hozzátehetjük örmömel, hogy ez nem a referens egyéni nézete, de a közhangulat megnyilatkozása.

Mintha egy tisztultabb, nemes izléssel telt világot láttunk volna magunk előtt, mert a régi szokástól eltérően összeállított — az intelligencia nagyobb mértékét feltételező — programot élvezni láttuk. Hegedű, dal, szavaltat, zongora, tilinkó stb. már volt máskor is, de kamarazene és ilyen szerencsésen megcsinált műsor, ilyen sima, zavartalan, szinte katonás rendezésű concert még aligha. S a legjobb kritika az a kérdés volt, melyet a hangverseny után két nappal egy műértő intézett az egyik rendezőhöz: hogy mikor ismétlik meg a hangversenyt.

Es ezek után átvehetjük a referens szerepét és elmondhatjuk, hogy a megnyitó szám a *Medveczky* Erzsike zongorajátéka volt. Jó ismerősünk, az emelvényen kedves, megnyerő jelenség, kinek nemcsak technikája árulja el a műkedvelőkét jóval felülmúló tehetséget, de játékába öntött meleg érzését is ki tudja fejezni. Moszkovszki „As dur Walzer“-ét játszotta nagy hatással, a darab plasztikus szépségeit kitűnően érvényesítve és kellően ki-domborítva. A felharsanó tapsviharral ráadását is követelt s a hallgatóságunk alkalma nyílt néhány szép magyar dal érzésteljes előadásában gyönyörködni.

Ami ezután következett, az mindvégig klasszikus volt s bármelyik vidéki nagy városban beilleszthető lett volna egy műstély programjába.

Rónay Ödön budapesti vasúti főmérnök, a kitűnő hangverseny-énekes, — ki áldozatot és fáradságot nem kímélve, szivességből működött közre — gyönyörködtetett szép előadásában. A *Leoncavallo* „Bajazzók“ című operájából énekelte a *Prologust*, majd *Rubinstein* „Der Asra“ és *Nemeshegyi* „Már késő“ című dalát adta elő. Hangja kitűnően iskolázott, érezes, nagy terjedelmű, kellemesen csengő, a magas registerbe is tisztá. Előadása érzésteljes, kiejtése tisztán érthető s gyönyörű pianói szívhez szólók. Minden dalával mély hatást keltett s a hallgatóság lelkes ovációkkal ünnepelte az előadót, ki közkívánatra még több dallal is kedveskedett a hallgatóságunk. Az ovációból méltó rész jutott ki *Soós Irénnek* is, ki egy művésznő gyakorlott technikájával remekül kísérte az énekszámokat s igyekezett mindvégig diskrét lenni, nem volt szertelen s minden egyes számnál fényes tanuságot tett az ő nagy tudásáról; a ráadásaként előadott énekszámoknál prima vista nagyszerű kísérettel szolgált, méltán megérdemelte a közönség elismerését.

Még mindig kellemes behatások alatt állott a hallgatóság, mikor felvonultak az első kamarazene közreműködői: *Soós Irén*, dr. *Krcs Gyula* I. hegedűs, *Borsody Károly* II. hegedűs és a harmonium mellett *Hujber József* foglalt helyet. Moszkovszki: „Dances espagnoles“ Nro 5 és aztán a Nro 2 adták elő. A dirigens *Krcs Gyula* dr. volt, ki kitűnő hegedűs híreben áll, már régóta s ez alkalommal igazolta is jó híre. A közreműködők mindenike sok élvezetet szerzett, a darab szép nuanceait teljesen érvényre juttatták finom, művészi előadásukkal, az összjáték pompás volt s a közönség nem győzött eléggé tapsolni, mire a jeles muzikusok még egy darabot játszottak el ráadásul, ezt is kitűnően, nagy tetszés mellett.

gazdag életpályát jutalmazta meg az uralkodó akkor, mikor királyi tanácsossá nevezte ki.

Mindezeket megérte Pista bácsi, de nem azért, mert sokáig élt, hanem azért, mert lelki tehetségeit bölcsen tudta felhasználni. Korán megismerte és lelkébe fogadta az önmérséklés erényét, mely a hosszú életnek alapja, melyet minden értelmes ember ismer, de millió közül csak egy követ. Ezért érte meg Pista bácsi feleségével együtt házasságának hatvanadik évfordulóját, ezért láttak mindketten szemek előtt leperdülni csaknem egy századot minden viharaival, minden alkotásaival együtt.

De volt még más rugója is annak, hogy Pista bácsi oly szép simán átuszta a hosszú élet oceánját. A lelkében élő akaratérő. Ha akart valamit, azt ki is vitte. Soha sem akart lehetetlent, de szerette a rendkívülit. Akarta látni a tengert és meglátta, element az örök városba, aztán benézett a tüzökádó hegy kráterébe, a Rigi tetejéről gyönyörködött a svájci havasok panorámájában, felmászott az Eifel torony tetejére, bebarangolta Londont, a modern világ Babilonját. Mindezeket akarta és kivitte.

Órült annak, hogy megérte aranylakodalmát. De nem tartotta rendkívüli ritkaságnak. Ekkor jutott eszébe, hogy milyen szép volna megérni a gyémánt menyegzőt. Ez már ritka és rendkívüli. És ez időtől kezdve akarta ezt is.

Es megérte, mert úgy élt, hogy megérhesse. Mint zsenge ifjak *Tercsi* néniével együtt átéltek a nagy Széchenyi új hazát teremtő korszakát, mint ifjú házások a magyar hazán végigsivító forradalmat s a rákövetkező hazafias szenvedések hosszú korszakát és felujultak az újjászületett alkotmány reggelén. A közéletnek e sokféle alakulása között, a társadalmi életnek megújuló világnézete s egymást le-rontó eszméi között a férfi férfi s az asszony mindig asszony volt; annak vezérlő fáklyája az erős hit, a jövőbe vetett remény, a meggyőződés és akaratérő, ennek a hűség és szeretet.

Es az átküzdött korszakok irányelvei nem csupán olyan jelszavakként éltek a Pista bácsi lelkében, melyeket a lelkesedés pillanatában szoktak

Az újdonság ingerével hatott kamarazene után rendkívüli kellemes meglepetésben volt része a hallgatóságunk. *Beliczky* Böske lépett az emelvényre és úgy jelent meg a közönség előtt, mint egy szőke angyal arannyal behintett patyolat fehér costumjében s lósvay „Férjhez menjek?“ című vig monológiát adta elő óriási hatással. Egy kész művésznőt láttunk magunk előtt, ki fényes tehetségről tett tanuságot ez este. Más alkalommal szép énekek élveztük, most nemcsak bájos megjelenésével hódított, de kedves, könnyes s az emelvényen szinte otthonos mozdulataival nagy tetszést keltett. Előadása hódító, gesztusai szabályosak, ügyesek, arcz és szemjátéka a határt túl nem lépik, egyszerű a monológ előadásában a bájos fiatal leány önmagát multa felül, s a hallgatóság fokozott érdeklődését és figyelmét mindvégig ébren tartotta. Frenetikus tapsviharral fejezte ki a közönség tetszését, s olyan forma kiáltást is hallottunk: Hogy volt! Persze, jól esett volna még vagy egy óra hosszúság gyönyörködni a szép fiatal leány pajzán jókedvében és kedves előadásában.

De helyet kellett adni *Rónay* Ödönnek, kit kísérő-jével: *Soós Irén*nel együtt élénk tapsall üdvözölt az élvezetekről felvillanyozott, lelkes publikum. Rónay a *Kacsóh Pongrácz* „Rákóczy“ című daljátékából egy remek szép dalt adott elő bensőségteljesen, majd *Löwe* „Heinrich der Vogler“ és *Wagner* „Tavaszi dal a Walkürből“ című szép dalokat adta elő sok érzéssel és nagy hatással a *Soós Irén* remek kísérete mellett. Most is megújrázták és a művészpár még két darabot adott elő, melyekkel szintén nagy sikert, élénk zajos tetszést arattak.

A program utolsó száma volt a második kamarazene, mely tulajdonképp a „pièce de resistance“ volt, mert ebben zongorán: *Soós Irén*, harmoniumon: *Hujber József*, I. hegedűn a vezető: dr. *Krcs Gyula*, II. hegedűn: *Borsody Károly*, violán: *Fekete Mihály*, kisbőgőn: *Törköly László*, nagybőgőn: *Matolcsy Pál* működött közre. Megannyi válogatott erő, kiváló tehetségű muzikus, kik művészi könnyedséggel oldották meg azt a nehéz feladatot, melyet Schuman két igazán szép hangulatos dala: az „Abendlied“ és „Träumerei“-t még egyszer eljátszta. Megannyi válogatott erő, kiváló tehetségű muzikus, kik művészi könnyedséggel oldották meg feladatát, azt a pompás összjáték leginkább igazolta. Nem hallatszott egyetlen dissonans hang sem, s az előadók lebilincseltek a hallgatóság feszült figyelmét. Közkívánatra a felviharzó tetszésnyilvánítás után a „Träumerei“-t még egyszer eljátszta.

Ezzel a hangverseny véget ért, s a közönség jórésze átvonult a kaszinó termeibe, egy kellemesen töltött est jóleső érzetének behatása alatt.

Mi azonban, mielőtt áttérnénk a kaszinóba, teljes elismerésünket fejezzük ki az ünnepélyrendező-bizottság két valóban értékes, agilis és lelkes tagjának: *Kolbay* Sándor kir. táblai bírónak és *Törköly József* áll. elemi iskolai igazgatónak, kik fáradozatlanul és eredményteljesen buzgólkodtak az est sikere érdekében, s kiknek készséggel segédkezett *Medveczky Sándor* a kaszinó derék igazgatója és a mulatságon *Komáromy István*, az ünnepélyrendező-bizottság buzgó tagja. És elismeréssel kell adoznunk a távolból idéfáradt *Rónay* Ödönnek, dr. *Krcs Gyulának*, *Borsody Károlynak* és *Törköly Lászlónak*, kik a kaszinó — társadalmi életünk e kiváló tényezője — aegise alatt rendezett koncerten készséggel működtek közre.

A kaszinóban reggelig tartó kedélyes táncmulatság volt, melyen a vacsora alatt dr. *Veres Samu*, meleg szavakkal köszöntötte fel a közreműködőket s különösen *Rónay* Ödönt, a kiváló énekest, ki szép hangjával és művészi előadásával — mint Gaál Emil vendége — egy izben már gyönyörködtetett illusztris publikumot városunkban s a kit a fővárosi hangverseny termekben is a közönség mindenkor rokonszenvesen fogad.

A minden izben szépen és fényesen sikerült estélyről szóló tudósításunkat pedig azzal zárjuk be, hogy a kik ott nem voltak, azok elmaradásukat igazán sajnálhatják s még egy indiskréte kérdéssel fordulunk a kitűnő rendezőkhöz, hogy mikor rendeznek megint ilyen nagyszerű műstélyt?

hangoztatni az emberek, hanem átvitte őket a gyakorlati életbe s bámulatos kitarással igyekezett megvalósítani. Zsenge ifjúságában az volt a hazafias jelszó, hogy csak az anyagilag független egyén lehet hatalmas és boldog s a nagy Széchenyi ez elv megvalósítása körül kifejtett tevékenysége által lett a nemzet prófétája. A mi kis városunk fejlődésének történetében az idők moha nem fogja eltakarni Pista bácsinak amaz érdemeit sem, melyeket a különféle intézmények felvirágoztatása körül a takarékság elvének megvalósítása által kifejtett. A kaszinóban, nőegyesületben, pénzintézeteknél, az egyházban, egyszerűen mindenütt, ahol módjában volt, az anyagi függetlenség alapjának megteremtésére törekedett s ez által lehetővé tette azt, hogy az egykor vezetése alatt álló intézetek a magasabb igényeknek megfelelő processzusokon rázkódás nélkül menjenek keresztül.

Ott ragyog szívében a hazafias lelkesedés is, de azzal a bölcs önmérsékléssel, mely az akaratérőt nem az utópiákra, hanem a tényleg elérhető dolgokra pazarolja. Alig van államférfi, akit annyira bámult volna, mint *Kossuthot*, hanem azért a magyar haza vatesének Deákot tartotta, kinek higgadt bölcsessége a hazának vésses hullámok között hanytorgó hajóját révbe juttatta. Ez a higgadt bölcsesség is lekötötte lelkét s vezérlő fáklyája lett a mi szűkebb társadalmi életünk viharai között. Ha valami baj, aggodalom vagy sötét gond ülte meg a lelket a közélet változó küzdelmei között, az ő bölcsessége volt az a horgony, melybe társadalmunk hajója belekapaszkodott. Lelke a történelem tanusaiból leszűrte igazságoknak valóságos tárháza. Ezeket az igazságokat áhitattal hallgatták tanítványai az iskolában s igyekeztek hasznukra fordítani az élet komoly perczeiben. Természetes, hogy az ily kiváló lelki tulajdonságokkal bíró férfi, ki hatvan évig szolgálta a közügyet, megnyerte a társadalom rokonszenvét és tiszteletét s a társadalom is igyekezett felhasználni minden alkalmat arra, hogy hálás elismerésének koszoruját átnyujthassa.

Senki sem töltheti le életét minden gond és

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. Sipeki Balás Lajos püspök e hó 7-én Dobsinán volt, hogy a nála, a gömör-szepesi vasút ügyében tisztelt küldöttségnek a látogatást viszonozza. *Csermák* Sándor dr. polgármesternél tett látogatása után a püspök *Szuszai* Antal plebánushoz szállt, a hol több óra hosszat időzött. Az előzőekny modoru főpap látogatása a városban nagy tetszést keltett.

Baloghy György budapesti kir. főügyész helyettes, az ottani ügyvéd vizsgáló bizottság rendes tagja a napokban városunkban *Medveczky* Sándor kir. közjegyző és *Langhoffer* Viktor kir. albiró szívesen látott vendége volt.

Gyémántlakodalom. Kegyeletes, szép családi ünnepély színhelye volt f. hó 12-én szombaton a *Baksay* István kir. tan., nyug. főgimnáziumi tanár háza. E napon volt 60. éves fordulója annak, hogy köz- és társadalmi életünk e kiváló, tevékeny és érdemekben megöregedett tagja: *Baksay* István házasságra lépett *Sütő* Terézszel, ki nemes lelkét, jóságát s a legszebb női érzelmeket máig megőrizte. E fordulót: a gyémántlakodalom szép és kedves ünnepévé avatta a kiterjedt család, de beleilleszkedett az ünnepélybe az egyház, testületek és a főgimnázium is, sőt a szomszédos losonci főgimnázium is. — Az ünnepélyről most csak röviden referálhatunk.

A nagy család szombaton délelőtt gyülekezett a *Baksay* István házában, hol a szalonban egymás mellett elhelyezkedett a tisztas öreg pár, kiscserélve a gyémántlakodalmi kölcsönös ajándékot: gyönyörű briliáns gyűrűt. A családi ünnepélyt *Czinke* István szivhez szóló szép imával kezdte meg, majd *Buza* János sárospataki tanár remek beszéd kíséretében átnyújtotta a család emlékkönyvét és tolmácsolta a meleg üdvözetet és jókívánatokat. Az ünnepeltek válasza és köszönete után *Czinke* Ilonka egy pompás csokrot nyújtott át, mire megjelent csakhamar az első küldöttség: a nőegylet tisztikara és választmányja *Samarjay* Jánosné elnöknő vezetésével. — Ő volt a jótékony intézmény üdvözlésének és jókívánatainak tolmácsolója a *Baksay* párral szemben, kik a nőegyletet mindig szívesen támogatták. *Baksay* István meghatva mondott köszönetet a figyelmes megemlékezésért és jókívánatokért. — A szép hölgyek deputációja után az ev. ref. presbiterium következett. Az egyház őszinte meleg üdvözlését *Czinke* István poétikus beszédben, ékes szavakkal fejezte ki, mire *Baksay* mélyen megilletődve mondott szívből fakadó köszönetet. Erre a főgimnázium tanári kara következett. *Loysch* Ödön igazgató lendületes beszédben üdvözölte a tisztas párt, s a tanári kar jókívánatait szívesen szavakkal tolmácsolta. — A tisztas ünnepelt elismeréssel szolt a tanári kar működéséről s köszönetet mondott a figyelmes megemlékezésért. — Az ág. ev. egyház küldöttségét *Gyürky* Pál főesperes vezette s melegen üdvözölte az ünnepelt párt. — A losonci főgimnázium küldöttei: *Kájel* Endre és *Györi* J. jelentek meg és a szomszédos intézmény üdvözlését tolmácsolták. Az ünnepély után a főgimnázium tanácstermében nagy családi ebéd volt, melyen a főhelyet — Boczkóék figyelmessége folytán — gyönyörűen felszolgált karosszékben foglalták el: *Baksay* István és neje. Az ebéd még lapunk zártakor is tart s ott is lelkesen ünneplik a tisztas, érdemes párt, kik jó egészségben, szellemi képességük teljes frissességében érték meg a ritka szép kort, mikor a gyémántlakodalom tarthatják meg Isten éltesse őket!

Felolvasás. A muzeum-egyesület által rendezendő felolvasások sorozatát dr. *Bernáth* István, kerületünk orsz. képviselője nyitja meg, ki f. hó 19-én d. u. 5 órakor a főgimnázium tanácstermében tartja meg érdekesnek ígérkező felolvasását, melynek tárgya: „Politika és szocializmus“.

Eljegyzés. *Kulcsár* Gyula, a rozsnói rom. kath. főgimnáziumi fiatal tanára, a „Sajóvidék“ főmunkatársa, a karácsonyi ünnepek alatt váltott jegyet Letenyén (Zala-megyében) *Folly* Kata kisasszonnyal.

A debreczeni méntelep parancsnoka: *Perczel* Dénes őrnagy f. hó 6-ikán városunkba érkezett s a ménteleposztályon a mének előbeosztása iránt intézkedett.

baj nélkül; apróbb kalamitások, testi betegségekből eredő ideig-óráig tartó aggodalmak előfordulnak még a legboldogabb ember életében is s az ilyenektől bizonyára a Pista bácsiék házas élete sem volt mentes, jóllehet az öreg még ma is büszkén hivatkozik arra, hogy ötven évi tanári pályája alatt betegség miatt nem mulasztott el 50 órát, de alig volt emberpár, kik hajójukat kevesebb küzdelemmel vették volna át az élet tengerén, mint ők. A küzdelem nem gyengítette, a bánat nem törhette meg lelküket, hiszen szülők halála óta (kik maguk is rendkívül magas életkort értek el), hatvan év alatt alig egyszer-kétszer sújtotta szívüket gyászos fájdalom s ezért módjukban volt szívök teljes melegevel átölelni mindazon társadalmi intézményeket, melyeket az emberek nemes érdeklődése és szeretete tarthat fent.

Philemon és *Baucis* az emberi életkor magaslátaról tekintenek a leáldozó napra. Az idő alkonyatra jár, de a láthatár még messze van. Hosszu és farsztó volt az ut, melyet a nap szekere megtett kelettől nyugatig s most arany sugarai végig ömlenek a rengeteg messzeségen, hogy bevilágítsák azt a pályát, melyet *Philemon* és *Baucis* egy szívvé, egy lélekkel olvadva átfutottak. És amint végig tekintenek ezen a rengeteg területen, ugyanazon érzések és gondolatok keletkeznek szívökben:

„Ha még egyszer elől kellene kezdenem pályafutásomat, ismét azt az utat választanám, amelyet megtettem s ismét téged vennék feleségül, oh *Baucis*...!“

„Én pedig ismét téged választanálak vezéremül, oh *Philemon*...!“

Ez az érzelm: a legszentebb megnyugvás, a kötelességek lelkiismeretes teljesítésének boldogító öntudata. Ez az érzelm: a legszentebb megelégedés és a szívekben lakó örök béke.

Csak nézzétek, *Philemon* és *Baucis* a leáldozó nap arany fénye mellett azt a beutazott területet s az emlékeztet szövegénekével világszavak be oda is, ahova a mindnyájunknak fénylő napsugarak már el nem hatolhatnak, mi pedig e szent napnak emlékeit megajándékozunk titeket a köztisztelőnek és szeretetnek hervadhatatlan koszorújával... .

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi betegsegélyző-pénztár igazgatósága — ma — (január 13.) délelőtt 10 és fél órakor a városháza tanácstermében ülést tart.

Halálozások. A rimaszombati ügyvédi kar nesz-tora: *Szerényi* János, ki már néhány év óta nem folytatott ügyvédi gyakorlatot, f. hó 10-ikén 74 éves korában rövid szenvedés után meghalt. Még néhány nap előtt is fennjárt az elagott s munkaképtelen ügyvéd s 10-én délután meghalt. F. hó 11-ikén d. u. 3 órakor temették nagy részvét mellett s az ügyvédi kör a halálesetről külön gyászjelentést adott ki.

Tergalcz Lipót geszteti r. kath. plébános folyó hó 10-ikén 73 éves korában meghalt. Az agg lelkész halála különösen hívei körében, de a vidéken is őszinte részvétet kelt. Nagy részvét mellett temették el f. hó 12-ikén.

Egy köztisztelőben álló urnó hunyt el f. hó 8-án Putnokon, özv. almási *Balogh* Béláné szül. *Miklovics* Rozália személyében. Az elhunyt özvegye volt a mindenki által tisztelt és szeretett néh. almási *Balogh* Béla volt harmaszi, később pedig hosszú időn át putnoki ev. ref. lelkésznek. Temetése f. hó 9-én ment végbe nagy részvét mellett.

Fehérkereszt mulatság. A *Bornemisza* Lászlóné és *Hámos* László elnöksége alatt működő vármegyei fehérkereszt-egyesület által tervbe vett mulatság most már a véglegesen megállapított terv szerint f. évi február hó 2-án fog a vármegyei székház díszes termében megtartani. Sok akadálya volt e mulatságnak, de most már ismerve a műsort és az érdeklődést, jelezhetjük, hogy régen láttunk városunkban ily mulatságot, mint ez lesz. A mulatság programja egy a hazai nemzetiségi öltözetekből összeállított jelmezes fölvonulás, melyben körülbelül 100 személy fog részt venni. Ezután egy melodráma, mely a nagy *Rákóczy* kesergését Rodostó földjén fogja visszaadni. Utána 14 pár magyar kosztümben a palotást fogja táncolni, végül pedig egy gyönyörű élőképző pazar jelmezekben és világítás mellett. Előlegezi a mulatság sikerét az elnökség és a kiküldött rendezőség ismertővőrsora. u. m.: *Bornemisza* Lászlóné, *Kern* Adolfné, dr. *Baksay* Dezsóné, *Lukács* Géza, *Medveczky* Sándor, *Veres* Samuné, *Lengyel* Ivánné urnők és *Hámos* László *Bornemisza* László, *Lukács* Géza, *Medveczky* Sándor, *Törköly* József, dr. *Veres* Samu, dr. *Lócherer* Tamás, *Komáromy* István, dr. *Soldos* Béla urak mint tapasztalt rendezők ügyes, körültekintő figyelme, kik egy új hazafias estélyivel óhajtják közönségünket meglepni és a befolyandó fillérekkel nyomorék gyermek otthonunkban gondozott gyermekeink könyeit letöröltni, szenvedésüket enyhíteni és az életnek megmenteni. — A mulatságon részt vesz városunk és vármegyénk intelligenciája és a hölgy-világ szépe. — Sajnáljuk, hogy a meghívott e számunkban még nem közölhetjük, de még a névsor nem teljes, így tehát azt csak jövő számunkban fogjuk adni. Azonban a meghívók a jövő hét első napjaiban egy a városba, mint vidékre szíjjel küldetnek, s esetleg kik nem kapnak és más irányban is felvilágosításokat óhajtának, e végből forduljanak *Komáromy* István egyeteli titkárhoz Rimaszombatba.

A polgári olvasókör választmánya f. hó 9-én *Rábely* Miklós elnöklésével ülést tartott, melyen az elnök bejelentette, hogy a kör kedvező anyagi viszonyai folytán 3760 koronát törlesztettek ez évben a tartozásból. Ez örvendetes hírt jóleső érzéssel vette tudomásul a választmány, s elismerését fejezte ki a tisztikar azon tagjai iránt, kik a buzgó elnökkel együtt a kör kedvező helyzetének megeremtésén sikeresen fáradoznak. A számvizsgáló bizottság tagjaivá megválasztottak: *Rónay* Gyula, *Istók* József, *Váry* János és *Vályi* Ferencz. Az elnök megemlékezett a jubiláris ünnepély szép lefolyásáról is és a választmány elismerését és köszönetét fejezte ki azok előtt, kik az ünnepély rendezésén fáradoztak s dr. *Kovács* László polgármesternek a diszgyűlésen való elnöklésért, dr. *Csernay* Dánielnek pedig a 60 éves történetéről megírásáért. Még a Szilveszter-esti sikerült mulatságról emlékezett meg az elnök s ezzel a gyűlés véget ért.

Előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter Igló rendezett tanácsu város közönsége részére a es. kir. szab. kassa—oderbergi vasút Igló állomásából kiindulólag Merényen át a m. kir. államvasutak *Bettler* állomásáig, továbbá ezen vonalból Merénynél kiágazólag Szepesremete érintésével Szomolnokhutáig vezetendő rendszeres nyomtáru gőzüzemű helyiérdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

Károsodott káptalan. A rozsnói káptalan *Udvary* Ferencz néppárti képviselőre 90000 koronát bízott, hogy azt a vezetése alatt álló „Központi néptakarékpénztárban“ helyezze el. *Udvary* azonban a pénzt el-sikkasztotta s e miatt a káptalan feljelentést tett ellene.

Követendő példa. Nem régen említettük fel lapunkban, hogy a nagy tél alatt nemes cselekedet lenne a madarakat, különösen a szelid foglyokat etetgetni. Már is örömmel értesülünk, hogy a *Ferenczy* utca jó lelkű lakosai kerteikben a beszorult foglyokat nap-nap mellett táplálják, s azok már egészen otthonosan érzik magukat, s olyanok mint a szelid esírkék. A vadász-társulat részéről csak köszönet illetheti a nemesen gondolkozó egyéneket.

Tífusz-járvány Tiszolozon. Tiszolozon nagy mértékben fellépett a tífusz. Ézideig már négy esetben halállal végződött. A járvány gyermekek és felnőttek körében egyaránt pusztít.

Még sem tisztogatják a járdát. Napok óta életveszedelemmel közlekedünk a járdákon és ma is jeges. Ajánljuk, hogy a háztulajdonosokat és lakókat bíróság terhe alatt kellene erre keményen reá szorítani.

Tárgyalás. *Forgács* Pál, *Fehér* László és *Schulcz* Ferencz állottak folyó hó 9-én a bíróság előtt azért, mert az ősszel Kalistyká tothegymegi lakosnak 28 juhát ellopták és *Schulcz* ráadásul Kalistykát meg is verte. A juhokat eladta *Forgács* 200 koronáért s 40 koronát adott belőle *Fehér*nek. Rablás büntete miatt vonták felelősségre, de ítéletet nem hozott a bíróság, hanem esküdtzéki tárgyalásra utalta az ügyet. Az ügyész az ítéletet megfélebbezte, *Schulcz* másnap a fogházban az ablakrostra felakasztotta magát, azonban az örök idején észrevették, levágták a zsinórt és életre hozták a foglyot.

Újévi üdvözlés megváltás. (Folytatás.) A nőegylet és közművelődési egyesület javára *Pogány* István és neje 2 kor.

Farkasok garázdálkodása. Folyó hó 6-án a keleméri gyalogpostás Putnokról igyekezett a postai küldeményekkel hazafelé, utközben a nagy hó és hideg miatt kiéhezett farkasok megtámadták és szétmarcangolták. A szerencsétlennek felesége aggódott férje kesedelme miatt, s eleibe ment Putnok felé, de vesztére, mert ugyanazon a helyen, a hol a férjét a farkasok felfalták, őt is szíjjeltették, s csak este találták meg a keresésükre induló falubeliek a ruhafoszlyaikat és az erős csizmájukból ki nem rágható lábszárukat. A szerencsétlen házaspárt 6 árva siratja.

A malom kerekai alatt. *Grüber* Alajos helybeli molnár, az alsó malom bérlője f. hó 8-án a malomban levő belső kerekét tisztogatta a ráfagyott jégtől, miközben oly szerencsétlenül csuszott el, hogy a kerék alá került, amely mellkasát és oldalcsontjait annyira összetörte, hogy csakis erős szervezete és a gondos ápolás mentheti meg az életnek.

Ítélethirdetés. A múlt héten hirdette ki a kir. törvényszék *Erdős* Mór szül. *Czieler* Emma előtt a kir. Curia ítéletét, melylyel az esküdtbíróóság ítéletét helyben hagyta s így a négy évi fegyházra szóló ítélet jogerős. Ugy halljuk, hogy dr. *Lederer* löcsei ügyvéd a helybeli kir. törvényszéknél az újrafelvételt iránt beadott kérvényt. Az ítélethirdetés a szerencsétlen fiatal asszonyt rendkívül lesújtotta.

Hamis bukás. F. hó 9-én hirdette ki a helybeli kir. törvényszék *Kolbay* Sándor táblai bíró elnöklésével a vétkes bukással vádolt *Lány* Aladár volt kereskedő ellen hozott ítéletet. Az első bíróság 8 napra ítélte, a kir. tábla a büntetést felemelte és 14 napi fogházra ítélte *Lang* Aladárt, aki az ítélethirdetésen nem jelent meg, mert időközben Amerikába hajózott — hová hír szerint — *Erdős* Mór is követte őt.

Megbüntetett gondatlanság. *Farkus* Sándorné dobfeneki lakos a múlt ősszel otthon ebédet készítve nem ügyelt eléggé rábizott 3 éves kis unokájára, s a takaréktűzhelyről a forró víz ráömlött a kis gyermekre úgy, hogy a szenvedett égési sebekbe belehalt. A helybeli kir. törvényszék az asszonyt felelősségre vonta unokája halála miatt folyó hó 9-én s gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt egy napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Utonállás. Idb. *Pál* István 65 éves öreg ember folyó hó 5-en Balogrról Pádár felé igyekezett, azonban alig hagyta el Balog községet, találkozott távoli rokonával *Pál* Ferenczszel, s ezt közzöntve vele szóba állott. Nem sokáig beszélgethettek azonban, mert a fiatal ember rá-támadt az öregre, s minden ok nélkül furkós botjával össze-vissza verte az önmagával tehetetlen öreg embert, kit súlyos sérüléseivel a kórházba szállítottak.

Véres harc. Várgedén folyó hó 6-án véres verekedés volt a cigányok között. *Illés* Jánost esti 10 órakor felköltötték, hogy öcsesét *Balog* Bandit megakarják verni, jöjjön segítségére. *Illés* fel is kelt s odaszaladt a fűrdőtelepre, hol *Balog* Bandit 5 cigány: *Balog* Pista, *Balog* János, *Illés* János, *Bohó* Berkes és *Bohó* Andor már letépték. *Illés* a verekedőket szétzavarta, s mikor már azt hitte, hogy rendben van a dolog, egyszer csak minden oldalról ütlegeket kapott, bottal püfölték őt a szétkergetett cigányok, s úgy összeverték, hogy másnap súlyos sérüléseivel a kórházba kellett szállítani.

CSARNOK.

Rákóczy gömöri kuruczai.

Az 1704-ik évi márczius 1-én Gömörpanyiton tartott „Mustrá“-n a fejedelem comiszárúsa, *Illosvay Imre* jelenléteben a gömöri kurucz katonák következő rendben sorakoztak Rákóczy zászlaja alá:

Az összes úgy lovas, mint gyalogos gömöri hadak kapitánya lett *Oroszlány* István.

A sereg pedig a következő vitézekből alakult:

I. Gyalogosok:

Hadnagy: *Halászi* György.
Alhadnagy: *Czene* István.
Ormester: *Molnár* György.
Zászlótartó: *Bőr* György.
Tizedesek: *Nagy* György, *Vince* Gáspár, *Barna* János, *Horkai* Ferencz, *Egri* Ferencz, *Szőcs* Márton, *Betes* Péter, *Tar* Márton, *Markuskai* Mátyás, *Lenkey* János.

Közlegények I-ső tizedben: *Nagy* Ferencz, *Kalás* Sándor, *Babus* István, *Horkay* Péter, *Sipos* János, *Molnár* István, *Kisgergely* István, *Bedecs* János, *Tözsér* István, *Ragályi* István, *Tarczali* Mátyás.

2-ik tizedben: *Bolky* György, *Hubay* György, *Bodon* Mihály, *Fazekas* György, *Nagy* Pál, *Nagy* Péter, *Szabó* Mihály, *Nagy* György, *Nagy* János, ifj. *Kalás* Pál.

3-ik tizedben: *Nagy* Márton, *Tibay* György, *Valkay* Gáspár, *Frenyo* Márton, *Szabó* Mihály, *Kovács* Lukács, *Pap* Pál, *Kovács* János, *Jakab* János, *Szabó* István, *Korpás* Miklós, *Dobos* István.

4-ik tizedben: *Szabó* István, *Kovács* János, *Deme* György, *Lőkös* János, *Kalás* István, *Deme* Péter, *Orbán* Boldizsár, *Katona* János, *Csomós* György, *Járdánházy* Péter, *Bata* György.

5-ik tizedben: *Puskás* János, *Kalás* János, *Gecse* András, *Kovács* István, *Egri* Menyhért, *Kalás* Péter, *Nyustay* István, *Haics* Fülöp, *Csiszár* András, *Pongo* János.

6-ik tizedben: *Gyenes* Tamás, *Tolvaj* István, *Tolvaj* János, *Csuno* István, *Nemes* György, *Albert* Péter, *Grebics* György, *Bartók* János, *Bartók* Márton, *Bartók* Márton, *Betes* János.

7-ik tizedben: *Bazilidesz* Gáspár, *Bazilidesz* István, *Csatlós* Gergely, *Betes* Miklós, *Ferencz* Mihály, *Ficsko* János, *Bak* Gergely, *Kurucz* András (felszabadult), *Rácz* István, *Máté* Benedek.

8-ik tizedben: *Pap* István, *Halászi* István, *Naprágyi* István, *Kovács* István, *Halászi* György, *Sajós* Mátyás, *Héti* István, *Orbán* Mihály, *Kupez* Mátyás, *Csizmadia* Márton.

9-ik tizedben: *Borza* Tamás, *Palicska* György, *Spisák* György, *Rochosky* György, *Gyurasko* György, *Sebész* Mihály, *Trombitás* János, *Geczelovszky* János, *Zachar* Péter.

10-ik tizedben: *Lenkey* Péter, *Hubai* István, *Hubai*

Ferencz, Csizsár Demeter, Pap János, Palttyantus János, Pósa György, Szuhai János, Szuhai István, Pál János, Bodnár Jakab, Biró Márton.

II. Lovasok.

Hadnagy: Madarassy István.

Zászlótartó: Ecset István.

Ormeester: Vincez Miklós.

Közlegények: Lakatos István, Ivocs István, Dobozi János, Farkas György, Török Miklós, Uza Miklós, Farkas János, Hamvay Gábor, Rátkay Mátyas, Uza István, Tóth György, Kubini Pál, Skulteti István, Szócs Pál, Tóth Gáspár, Szabó István, Cziko János, Márton István, Czékus János, Köszögi János, Ragályi István, Kovács János, Merskovics György, Kövi András, Farkas Mihály, Vincze János, Vincze Zsigmond, Babik Albert, Gyurecz György, Gócs János, Lenkei János, Szuhai Márton, Barucs Zsigmond, Cziko Ferencz, id. Balogh György, Korláth Mihály, Szivos Menyhért, Tóser György, Urbán András, Sikátori Ferencz, Deme Márton, Kalas András, Varga András, Hegyi István, Orbán Péter, Szendrei Ferencz, Orbán György, Bartók Ferencz, Bodon Pál, Kalya Márton, Forgón Tamás, Simon Zsigmond, Kovács György, Katona András, Bodon István, Simon Tamás, Beke Sándor, Kalas Pál, Bodon Péter, Varga Márton, Bodon György, Geeze András, Koos István, Havas István, Pósa Boldizsár, Pósa Balázs, Nagy István, másik Nagy István, Bán Mihály, Szentimrei Zsigmond, Tanczos János, Hubai István, Iván István, Ragályi András, Kiszél Márton, Bruszik János, Kovács János, Czelder János, Sramko János, Sturman György, Bruszik Jakab, Balezter András, Ábrahám János, Porubszki Sámuel, Szabó Mihály, Madarász Tamás, Balezter István, Márkus János, Kenyeres Mihály, Fekete Pál, Pap Mátyas, Császár András, Ján János, Ján Péter, Lengyel Márton, Levko András, Csepko András, Szabó Lőrincz, Hatvani Gergely, Ján András, Frenyo András, Urbán András, Császár Márton, Menyhárt Demeter, Varga János, ifj. Császár György, Luesko István, ifj. Frenyo András, Várady István, Barczy Mihály, Keserü György, Kovács István, Hrebla András, ifj. Császár György, Kasza Mihály, Tornallyai Zsigmond, Pap György, Sramko Pál, Pósa János, Losonczy János, Kovács Márton, Szegő István, Molnár Mihály, Szivos János, Lenkei András, Mihály Gergely, Nagy András, Bodon Mihály.

E két századon kívül volt még a Bercsényi huszárak csapata, a Bódi Gergely hadnagy serege s a vármegye 4 járásából felkelt azon sereg, mely az ugynevezett personalis insurectio folytán ment a kurucz táborba a Rákóczy zászlaja alá.

Ugy az Oroszlány István kapitány kétféle — lovas és gyalog — serege, mint a Bodi Gergely hadnagy százada, valamint a Bercsényi huszárak s a járásonkénti felülő sereg is a nemesi rendből került ki.

Alkalmadtán fogom közölni e három más csapat névsorát is.

Ezekből látni való, hogy Gömörvármegye utolsó emberig teljes erejével részt vett a Rákóczy felkelésben, méltán érdemelte ki a „kurucz vármegye” nevet.

Meg is látogatta Rákóczy kurucz vármegyéjét, 1706. november havában érkezett Rimaszombatba s innen Csoltó felé indulva volt Bató Gábor házában meghálva, nov. 25-én jutott Rozsnyóra, hol a mostani Nehrer-féle házban rendezte be téli lakását.

Innen hirdette a Confederalt-statusoknak 1707. január 23-án az ugyanez év május 1-ére kitűzött ónodi országgyűlést, melyet később ugyanezen hó 16-ik napjára halasztott el.

Rozsnyóról ugyanez év márcz. 4-én indult el Erdélybe, Putnokot is érintve.

A vármegyei levéltárban őrzött 1703—1710. évi közgyűlési jegyzőkönyvek majdnem minden lapja a Rákóczy-féle felkelésről beszél.

A kurucz vármegye bőven küldötte a kurucz katonákat s bőven a hadi segélyt mindaddig, míg végre kihalt az utolsó kurucz is s a nagy fejedelem itt hagyta nagy Magyarországot, kurucz vármegyéjét s e kurucz vármegyében levő roppant birtokait. Dr.

Kereskedő tanuló.

Egy jó házból való fiú — ki a tót nyelvet is bírja — tanulólul felvétetik **Soós Gyula** rőfös kereskedőnél **Rimaszombat** 1—3

Fiatal leány.

Üzletembe egy jó családból való fiatal, teljesen árva lánykát keresek — ki kellő műveltséggel bír és teljesen megbízható — Ertekezni lehet: **Mindszenty Bertalannéval** (Rimaszombat, Rákóczy-utca 18)

Kiadó lakások.

Rimaszombat legélénkebb forgalmu voralán, a Deák Ferencz utca 10 és Ferenczy-utca 6. szám alatt folyó **1907. év május hó 1-től** több kisebb s nagyobb — a legjobb karban lévő — lakás bérbé kiadó; értekezhetni lehet alólirt háztulajdonossal. Együttal ajánlom almágyi szőlőmben termelt saját termésű, kiváló jó minőségű boraimat. Üvegeként 35, 40 és 50 krajczárjával, üvegre letét 5 kr. 2—*

Benyó Béla.

Eladó ház telekkel.

Putnokon, a Kovács-utczában eladó a 330. számú ház 1224 □ öl telekkel együtt, az utczára tüzlet nyílik. Ertekezhetni lehet a tulajdonossal: **Arany Lajos** putnoki lakossal. 3—3

Meghívás.

A putnoki tak.-pénztár r.-társaság

t. részvényesei

Putnokon, az intézet üzlethelyiségében **1907.**

évi január hó **30-án, d. e. 9 órakor**

tartandó

évi rendes közgyűlésre

tisztelettel meghivatnak.

Közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
 2. Mérleg és számadás előterjesztése.
 3. Tiszta jövedelem feletti intézkedés.
 4. Titkár választás.
 5. Az alapszabályok 20. §-ának módosítása.
- Putnok, 1907. évi január hó 1-én.

Az igazgatóság.

Czipész segéd és tanuló.

Egy fiatal, ujon felszabadult czipész segéd és egy tanuló azonnal felvétetik. 1—4
Levélbeni megkeresések **Gyuroso János** czipészhez **Nándorvölgy** (Gömörm.) intézendők.

Kiadó lakások.

Szentpéteri utca 15. szám alatt két lakás, mely mindkettő három szobás s mellékhelyiségekből áll, **május elsejétől** kiadó. — Ertekezni lehet ugyanott: **ösv. Szabó Lászlónéval.**

Kiadó vagy eladó ház.

Rimaszombatban, a **Jánosi-utca 2. szám** alatt — a legnagyobb forgalmu helyen — egy 39 éves kitudó menetelű üzlethelyiség lakással együtt **azonnal** bérbé kiadó, esetleg örök áron is eladó. — Ertesítés nyerhet **Róth Lajosnál** Rimaszombatban vagy **Konyha Géza** tulajdonosnál Ujpesten, Baross-utca 50 sz. a. 1—*

Hirdetmény.

338. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszék 3635. a rimaszécsi kir. járásbírósnak 1906. évi sp. I. 204/6. számú végzése következtében **dr. Csiner Miksa** ügyvéd által képviselt **Nagy Pál** javára **Kossuth József** ellen 600 és 1000 kor. s jár. erejéig 1906. évi aug. hó 9. foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 3100 koronára becsült következő ingóságok, u m. széna, lóhere, buza, árpa, alomszalma nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbírósnak 1906. évi V. 169/3. számú végzése folytán 600 korona és 1000 korona tökéketelés, ennek 1906. évi augusztus hó 2-ik napjától járó 6%-os kamatai, $\frac{1}{3}\%$ váltódij és eddig összesen 235 korona 78 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Csizben, alperesnél leendő megtartására **1907. évi január hó 21-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a leg-többet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fog-nak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Rimaszécs, 1906. évi december hó 29-én.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

RÁBELY KÁROLY

KÖNYVKÖTÉSZE

RIMASZOMBAT, Kossuth Lajos-utca 5. sz.

Alulírott tisztelettel hozom a nagyérdemű közsönség szives tudomására, hogy a már négy év óta fennálló és a legjobb hírek örvendő

könyvkötészetemet

mindenféle legujabb rendszerű **gépek, divatos betűk, körzetek, díszítő tárgyak** stb.-vel szereltem fel; miért is **ajánlom szolgáltatásomat** bárkinek a könyvkötészet körébe tartozó **munkáknak pontos, divatszzerű és szolid kivitelben való elkészítésére.**

Felhívom könyvkötészetemre a vidéki **jegyző** és **tanító** urak, valamint a **kasszinók, olvasó-körök** és **énekkarok** jóakaratu figyelmét is, kérve pártfogásukat.

Itt említem meg és hívom fel a vidék figyelmét, hogy vármegyénk minden nagyobb helyén **megjelenek országos vásárok alkalmával** a raktáronom levő több mint **ötven különböző-féle** kivitelű **ima- és énekes könyvvel**; a melyek a legjutányosabb áron nálam szerzethetők meg; — ugyanakkor **bekötni való műveket is átveszek**, miáltal a postai küldés feleslegessé válik.

A nagyérdemű közsönség jóakaratu pártfogását ismételten kérve, vagyok kiváló tisztelettel

RÁBELY KÁROLY,

Rimaszombat, Kossuth Lajos-utca 5. sz.

Hirdetmény.

6127. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az **Agócs Ferencz és Anna** végrehajtható **Kohn Abraham** végrehajtást szenvedő elleni 74 korona 78 fillér per, 18 korona 24 fillér végrehajtási kérvényi, 20 korona 75 fillér árverési kérvényi és a még felmerülendő költségek kielégítése az 1881. évi LX. t. cz. 144. és 146. §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Almágy községben fekvő s az almágyi 113. sz. tjkvben 223/a, 224 hrsz. csűr és házból és beltelekből a Kohn Abrahamot 11/12-ed részben megillető jutalékra 806 korona, az almágyi 138. sz. tjkvi 108/d, 109/d. hrsz. beltelekből és azon épült 65/c. szám alatti házból a Kohn Abrahamot 11/12-ed részben megillető jutalékra 24 korona,

Kohn Abraham almágyi 166. sz. tjkvi 204. hrsz. kert birtokára 48 korona,

Kohn Abraham almágyi 168. sz. tjkvi 203/b. és 215/b. hrsz. kert birtokára 21 korona,

az almágyi 170. sz. tjkvi 203/a. és 215/a. hrsz. kertből a Kohn Abrahamot felerészben megillető jutalékra 17 korona és

Kohn Abraham almágyi 171 sz. tjkvi 203/c, 215/c. és 217/c. hrsz. kert birtokára 29 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltek s anuak megtartására határnapul **1907. évi márczius hó 4-ik** napjának délelőtti 10 óráját Almágy községébe a községi bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt ingatlanok a becsáron alól is el foguak adatni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, vagyis 80 korona 60 fillér, 2 korona 40 fillér, 4 korona 80 fillér, 2 korona 10 fillér, 1 korona 70 fillér, 2 korona 90 fillér készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében bánatpénzének a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, 1906. évi december hó 4. napján.

Dr Musotter, kir. tvszéki bíró.

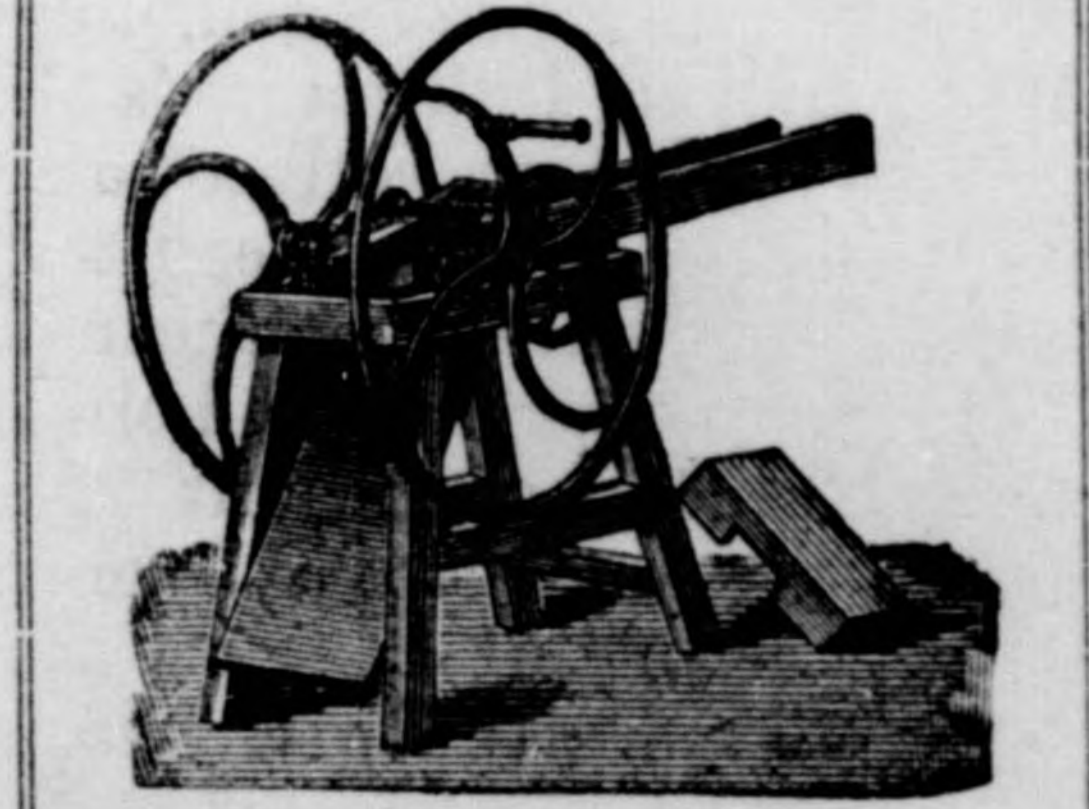
FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntődjé Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

Szeoskavágókat, kézi- vagy járgányhajtásra.
Répvágókat és tengermorzsolókat.
Olajsajtolókat és olajmagpörkölőket.
Olajmag-zúzókat, — továbbá őrlő és daráló malmokat,

Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket, szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat, malom- és szeszgyár-berendezéseket stb. 5—6

Gépeink, eszközeink és egyéb **gyármányainkat** készletben tartjuk gyárunkban. — Gazdasági gépeink **képes-**, valamint öntődjék gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra bérmentve küldjnk.